

(עין ביונה דעה (י) סימן (ס) שמא): ב. יפמה דברים אמונים, כחל, אכל בשפת (י) חבב כל היום "עד הערב אם מחשיך על (ט) התחום להעצק בצרכי קבורה, אבל אם (י) אינו מחשיך על התחום חבב גם לעת (י) ערב. ויום טוב שני (יא) דינו כחל (נעין סימן תקמח סעיף ה). ויום טוב ראשון אם רוצה לקברו בו ביום על ידי עובדי כוכבים דינו כחל, ואם אינו רוצה לקברו בו ביום דינו בשבת: ג. 'המשמר את המת, אפלו אינו מת', (י) פטור: ד. "היו שנים משמרים, זה משמר וזה (ס) קורא, ואתר כן משמר זה וקורא זה: ה. "החופר קבר למת (י) פטור: ו. היו שנים או יותר חופרים, 'כל העצק להצרכי החפירה בבת אחת פטורין, ואם יש נוספים, נשמטים וקורין, וחוזרים אלו ומתעסקים (י) והאחרים נשמטין וקורין (עין ביונה דעה סימן שסה): ז. "אסור לקרות (ט) קריאת שמע תוך ארבע אמות של מת (ט) או בבית (ט) הקברות, לא יצא: (י) לא יצא:

ד בבלי שם ובמחנה קטן כ. ה' שם בחוסות ותיאיש שם במחנה קטן. ו' שם. ז' פירות יח. ה' שם. ט' שם י. לפרט הרמב"ן בספר תורת אדם. כ' פירות יח סוטה מב. ל' רמב"ם בפניק ג מהלכות קריאת שמע.

שערי תשובה

באר היטב

לא כחל עק שם, וצריך לוטר דשם מניח בשאין לו מתעסקין. ונעין עוד שם מה שכתב בסיומן שמא סעיף קטן ב: (ס) שמא. דשם פסק דאין רשאי להחמיר וכן עקר. ט"ז ב"ח פרי תרש. וכן כתב בספר אליה רבה שראו פן הלכה למעשה מוקנו האון וצ"ל. ושוב דעת הבית יוסף פן שאין רשאי להחמיר רק דאין בית דין מוחין בידו, עק שם: (י) ערב. כתב ט"ז. נראה לי פיון שיש עליו חיוב בעת ההיא, יש לו לקרות קריאת שמע של ערבות בעוד יום אף על פי שאין חקקה קורין קריאת שמע אלא בלילה מפל מקום זה שיהיה פטור בלילה לא יבשל ממנו על מלכות שמים כל שייכל לקרות קדם לילה, דהא בכל יום אנו קורין קריאת שמע של ערבות אפלו בעוד היום גדול על פן יכול זה לסמוך על זה לקרות פאותו שבת קדם שצא שבת, עד פאן לשונו. ובתשובת שבות יעקב חלק א סימן ק חולק עליו וכתב דהמקום בבית יוסף נראה דחבב לעת ערב לא קאי רק אשאר מצות ולא אקריאת שמע ואף אם נקרא דקאי גם על קריאת שמע מפל מקום תפלת ערבות ודאי לא תתפלל, דכיון שרוצה להתפלל ערבות תפלת חל אם פן חל הוא אצלו וקל עליו אנינו ואון פטור להתפלל, עד פאן. ועין ב"ח ובמגן יפסיק. פסק שבות יעקב חלק א סימן ז דלא יפסיק אלא יגמר פיון דהא דאון לא יקרא את שמע או תתפלל הוא רק דרענן: (ט) פטור. ואם אפשר לקום את שניהם חבב לקום את שניהם, תוספות והרא"ש על תמיר: (ס) קורא. ואין לחלק בין אם מנה בפסיקה או במקום אחר משום דהישנין לעצמם, בית יוסף, עלת תמיד: (ס) חקירות. עק לעיל סימן מה סעיף קטן א מה שכתבנו שם. ועין מגן אברהם וזה סעיף קטן ד: (י) לא תא. אפלו היה שוגג, פסק משנה. ודאב"ד

נקטר לפתחים) אגרות קלא, עק שם. ונעין באלה רבה שער חצי שעה אחר מצות קורין תפלה. ונעין ביונה דעה סימן שמא דאם עבר היום אין להשלים התפלה. ובמחמיר בקרה בשם ורע אמת כתב שצדקה להלכה ולמעשה דכשחזר הקהל בבית עמין אחר שלוש היום לא יאמר אפלו תפלת שמונה עשרה רק ראוי שיקרא קריאת שמע לבד בלא ברכות לקבל עליו על מלכות שמים כו'. ונעין בשו"ת דבר משה חלק ג סימן יג שייכול להתפלל אחר שלוש היום במתפלל שלא בזמנה, וגם דעתו דכתיב שלש ברכות שלא עשוי כו' וברכת המזרח משל על האדם כל היום, ולכן אסור קבוצה בכל עת שיהיה, חבב לאמר, פן כתב השלמי עבור בשמו: ס ערב. עק באר היטב ונעין שבות יעקב סימן ח דמה שכתב ואף אם נקרא דקאי גם על קריאת שמע לא על הבית יוסף קאי רק על השלמן ערוך, עק שם. ונעין גיר אליהו סימן טו דאם סמקו לשבת ואין פון לקבד חבב במנהג דערב שבת, שגרי הטעם כדי שיתעסק קורא לא אפשר, עק שם. וכתב בשו"ת פקס הגדולה יורה דעה סימן שמא בשליח ציבור שמת לו מת בשבת ודאי און לא גרע מאכל כחל כו', הכי נמי און בשבת אם אין שם מי שיתפלל יכול האכל להתפלל ולהוציא הרבים ידי חובתם, ואם יש שם אחר אינו יכול, עק שם. ונאון נהנין דאכל כחל מתפלל אפלו בדאיפא אחר, והנה פשטא דהתפלל על אביו ואמו. ולכן באותו בשבת לא יתפלל בדאיפא אחר. ונעין לקמן סימן קלג לענין קדיש של קטן און בשבת ובמה שכתבתי משבת יעקב בגעשה און פתאם. ונעין בשלמי עבור בשם מפל מאש חלק ב ומקום לזר, שיש שדעתם שלא יסיים רק אותה בקרה אבל אין להתחיל בקרה אחרת, ובבב"י יוסף פאן האריך בזה, וכתב בשלמי עבור שראו שנים דהא דעתו שצריך להפסיק אלא שלא הקליט. ובשלמי עבור כתב להשגב יהיה דעתו שצריך להפסיק ומשמע לה גם פן שפן דעת המ"ם משום דאם יגמר איפא חשש בקרה בלשלה שב ואל תעשה ערוך, עק שם. ונעין

משנה ברורה

בשכילו ורוצה להתמיר על עצמו, אין מוחין בידו, וזה דעת ראב"ה. וכתב רש"י בתשובה סימן ע שעכשו לא נהגו כראב"ה: (ז) סימן שמא. דשם פסק דאין רשאי להתמיר בכל גווי, וכן עקר ואחרונים ומפל מקום פן שהוא און על אביו ויש מתעסקין בלעדו, מתר לו לילך לבית הכנסת לוטר קדיש עליו כי זהו כבודו של אביו, ומתר לכלי עלמא, ומפל שפן בשבת ויום טוב, ודוקא כשאין אכלים אחרים, אבל כשיש אכלים אחרים לא פרי מגדים ודך החיים: ב (ח) חבב. בכל הפרכות ובכל המצות (וולת דברים ששגגא), ומתר (י) לילך לבית הכנסת: (ט) התחום. והוא הדין במקום שצריך להושיב גבאים לאחר מנהג להשוות בעד מקום כבורה או לעסק בשאר צרכי המת וקמח דהא: (י) אינו מחשיך וכו'. כתב הש"י, כיון שיש עליו חיוב בעת ההיא, יש לו לקרות קריאת שמע של ערבות בעוד יום, אף על פי שאין חקקה קורין קריאת שמע אלא בלילה, מפל מקום זה שיהיה פטור בלילה לא יבשל ממנו על מלכות שמים. אבל ממגן אברהם סעיף קטן ג משמע דאין סובר כן, וכן כתב אליה רבה דלא יקרא קריאת שמע ובכרות מבטור יום, וכל שפן שלא יתפלל תפלת שמונה עשרה. ונראה (י) דיקרא קריאת שמע בלא ברכות, ובמוצאי שבת יאכל בלא הבדלה ולא יתפלל, ולאחר שיקבר המת יבדיל אפלו עד סוף יום שלמי: (יא) דינו כחל. ואפלו (י) אינו רוצה לקברו, מפל מקום חל עליו כל דיני אנינות. ודוקא כשיכול לקברו אלא שהוא אינו רוצה, אבל אם אי אפשר לקברו מתמת איד עובדי גלולים או אנס אחר, לא חל עליו אנינות. וכתב בתקמח אדם, דאם מת לו מת ביום טוב בשחריית בשעת תפלה במקום שהמנהג להושיב גבאים, ולא יכול לקבצם עד אחר התפלה, לא חל עליו אז אנינות ומתב להתפלל, דהיי כמו אנס, וכן כליל יום טוב אפלו של יום

שער הציזון

ב (י) הקמח אדם: (י) הקמח אדם: (י) קטן אברהם סימן תקמח: (טו) דרך החיים: (טו) הקמח אדם: ה (פ) תרין: ז (ס) יורה דעה שער בש"י: (ט) ברכות ג ע"ב בחוסות: (ז) קטן משנה:

לוח עמוד הדימוי: יום ג יר כסלו תשסג < יום ד יט חשוון תשסח < יום ה כה תשרי תשעג < יום ו ב תשרי תשעח < שבי"ק ז אלול תשפב